

У Молетаї романівчани не лише відпочивають, але й вчаться

Віктор Радчук

Ми неодноразово говорили про запрошення від литовців, які вже два роки поспіль пропонують і запрошують оздоровлювати дітей із Романівської громади.

Минулого року така поїздка двох десятків юних романівчан була напрочуд успішною, а про свої враження від перебування у Литві діти розповідали із чудовими емоціями, які свідчили про гарну організацію перебування юних романівчан у дружній до нас країні. У Романівській селищній раді підтримує гарні і дружні стосунки із громадами декількох європейських країн. Окрім

Литви, це польська Гдміна, громада села Залужне у Чехії, а також побратимська громада у Фінляндії. Про свої враження від перебування у громаді Молетайського району нам розповіла учениця тепер вже 10-го класу Романівського ліцею № 1 Злата Крижанівська. Вона також перебувала у Литві у складі делегації учнів від Романівської громади.

Насамперед про поїздку, яка виявилася нелегкою, бо дорога до Молетаю про-

лягає не лише Україною, але й через значну частину території Польщі. Тому перебування у мікроавтобусі упродовж майже доби – це все ж таки певне випробування, – розповідає Злата. – Але вже після прибуття до Молетая ми відчули гостинну увагу, яка власне нас супроводжувала упродовж всього часу нашого перебування у Литві. Про Молетай ми чули й раніше із розповіді наших ліцейних педагогів, про Молетай вже декілька років говорять у Романові і місцеві чиновники, які працюють у апараті адміністрації нашої громади. Але одна справа чути, дізнаватися із роликів в інтернеті чи розповідей наших ровесників, які бували у Молетаї торік, а зовсім по-іншому – побачити Литву, Молетай, литовців як країну і народ реально і зблизка.

Позачергова сесія реагує на найсвіжіші проблеми

с. 3

Рейтинг – не панацея, але рівень індексу цікавить багатьох

с. 3

Дослідження U-RESTORE: не розмови чи роздуми... це – висновки!

с. 4

Наскільки цікавою була програма вашого перебування і відпочинку у громаді Молетайського району?

Кожен день був незабутнім. Сам факт перебування в іншій країні, де немає війни, яка живе іншими відчуттями, впливає на твій стан. А тим паче, коли нас оточили всебічною увагою. Окрім наших педагогів, які нас супроводжували у дорозі і перебували з нами увесь

час, поки ми відпочивали, з нами працювали місцеві волонтери, які нам дуже сподобались. Жили ми у містечку Аланти, яке є центром одного із старостинських округів громади Молетайського району. Нас розмістили у гуртожитку місцевого технікуму, і скажу, що студентам цього навчального закладу можна лише позаздрити, бо умови проживання там дуже комфортні.

Продовження на стор. 2.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

Підтримай свободу слова!

ПЕРЕДПЛАТИТИ

на 1 місяць - 68,00 грн,
на 3 місяці - 164,00 грн,
на 6 місяців - 308,00 грн

У найближчому поштовому відділенні!

СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?

У Молетаї романівчани не лише відпочивають, але й вчаться

Початок на стор. 1.

Щоденні подорожі до музеїв, відвідини басейну, прийом у мерії Молетая, поїздка у монастир, заняття із арттерапії, незабутні враження від святкування Дня міста Молетай – усе це було для нас справжнім святом.

- Що у Литві сподобалося найбільше?

- Багато чого. Їхні традиційні страви, загалом кухня литовців дуже схожа на наші кулінарні вподобання, тому звикати до чогось у нас не було потреби. Ще сподобався повсякденний порядок, доглянутість. Аж ніяк не розкіш, жодних надмірностей, але мальовничість тамтешньої природи впадає у вічі. Ліси у Литві нагадують парки, а озера, які ми бачили, наче намальовані досконалими художниками. Можливо, так мені здається, що там ніхто не сміється. Особливо це дивує під час великого святкового заходу. У нас, наприклад, будь-який захід, наприклад у центрі Романова, який триває десь дві чи три години, неодмінно залишить після себе кілька мішків сміття. У Литві смітити не звикли чи відвикли – сказати важко. Але там чисто. Ще одна особливість, яка впадає у вічі, якщо живеш там хоча б тиждень, стосується темпу їхнього життя.

Литовці нікуди не поспішають. Все у них вчасно, за графіком, без несподіванок і аварій. Вони кажуть, що до такого звикли. От якби й нам так – це було б чудово. Ще вражає їхня повага до всього старовинного. Вони вміють берегти старовину. Усе, що нагадує про архітектуру хоча б столітньої давності, дбайливо зберігається. Але й чимало суто сучасних закладів,

той же музей етнокосмології у Молетаї, який відомий не лише у всій Литві, але й для більшості жителів всієї Європи, справив на нас неймовірне враження. Одразу навіть важко усвідомити все те, що ми у цьому музеї побачили. Але рівень досконалості, культури литовського народу тут зосереджений так виразно і правдиво, що далі можна й нікуди не

їхати. Ще мені сподобалося наше перебування у мерії Молетая. Ми там були недовго, але нам дуже гарно, знову ж таки – неквапливо, але дуже змістовно розповіли про Молетайський район. Що ще мене здивувало – усі села (там їх називають містечками), які розташовані на відстані 15-20 кілометрів від Молетая, так само доглянуті, як і районний центр. Я вже говорила, що ми жили у містечку Аланті із чисельністю населення 773 жителі, а доїхати туди із Молетая можна приблизно за 15 хвилин. Дороги у

них не скрізь нагадують широкі магістралі, але всі шляхи чи не до кожного містечка старанно заасфальтовані, і жодних тобі ямок чи вибоїн. Якщо простежити за тим, як рухаються автомобілі, то є відмінність від того, що ми бачимо у нас. Все начебто просто – ніхто нікуди не женеться. Жодних лежачих поліцейських. Ми, до речі, на це звертали увагу. Які причини таких відмінностей між нами і Молетаєм, сказати важко, але так хотілося б, щоб і ми нарешті жили так само гарно, як литовці.

P. S. Неважко переконатися у тому, що Романівська громада і Молетайський район дуже схожі за своїми територіально-кількісними характеристиками. У Молетайському районі так само, як і в Романівській селищній раді, 11 старостинських округів. У самому Молетаї проживає трішки менше жителів, ніж у Романові, але в цілому Молетайський район має на дві тисячі більше жителів, ніж Романівська громада. Романівчанам важливо було б знати, що технікум, де здобувають фахову освіту колишні випускники шкіл, розташований не у місті Молетай, а у містечку Аланта, де нещодавно жили діти із Романова під час відпочинку у Литві. У Аланті близько 800 жителів, і ніхто не ставить під сумнів перебування у такому (за мірками деяких романівчан, селі) справді солідному начальному закладі. Ось чому литовці живуть у гармонії, старанно працюють над вирішенням проблем, а не думають, як краще посперечатися, як довше поконфлітувати і зрештою, як опинитися ні з чим. У нас навпаки – якраз сварки, розборки і конфлікти виходять краще. На жаль.

Зарплати вчителів, реформа старшої школи і нові правила бронювання: що зміниться в Україні з 1 вересня

Перший день осені принесе українцям одразу кілька важливих нововведень.

Найбільше змін відбудеться в освіті, зокрема зростуть зарплати педагогів. Також набудуть чинності оновлені правила бронювання працівників критично важливих підприємств. По-новому запрацює і грантова програма «Власна справа». Центр громадського моніторингу та контролю зібрав інформацію.

Правила бронювання

Уряд оновив правила визначення критично важливих підприємств і бронювання працівників від мобілізації. Компанії мають до 1 вересня 2026 року підтвердити, що відповідають новим критеріям. Зокрема, Кабінет Міністрів уточнив порядок бронювання для людей, які працевлаштовані на кількох підприємствах водночас. Тепер бронювання діятиме лише за тим місцем роботи, де людина працює найдовше.

Крім загальних змін, оновили й галузеві критерії. Для IT-компаній статус резидента Дія.City більше не дає автоматичного права бути критично важливим підприємством. Тепер потрібно підтвердити, що середня винагорода працівників і гіг-спеціалістів за останні шість місяців становила щонайменше 1200 євро (близько 61 тис. грн).

Для виробників протезів вимоги також посилили. Щоб відповідати критеріям, підприємство має забезпечити протезами щонайменше 300 людей на рік за державною програмою. Раніше було достатньо 50.

Зміни торкнулися й агросектору. У низці областей підвищили вимоги до мінімальної площі земель, які обробляє господарство. Через це невеликим фермерам може бути складніше отримати статус критично важливого підприємства.

А от основні правила залишилися без змін: середня зарплата працівників має бути не меншою за 25 941 грн, а сам бізнес не повинен мати податкової заборгованості.

Зарплати вчителів

Із 1 вересня в Україні на 20% зростуть зарплати педагогічних працівників. Це другий етап урядової програми підвищення оплати праці освітян у 2026 році. Перший відбувся 1 січня, коли оклади збільшили на 30%. Про це повідомив прем'єр-міністр Сергій Корецький після засідання уряду, присвяченого підготовці до нового навчального року.

Оскільки від базового посадового окладу залежать основні надбавки – за вислугу років, престижність праці, класне керівництво, перевірку зошитів і завідування кабінетами, – разом з окладами зросте й підсумкова щомісячна виплата.

За оцінками уряду, після вересневого підвищення вчителі отримуватимуть приблизно на 3–5,5 тис. грн більше залежно від категорії та навантаження. Середня зарплата після сплати податків зросте з 18–22 тис. грн до 22–27 тис. грн, а педагоги вищої категорії зі стажем понад 15 років отримуватимуть близько 27–33 тис. грн на місяць.

Крім того, для шкільних учителів і надалі діятимуть щомісячні фіксовані доплати: 2 тис. грн для всіх педагогів та 4 тис. грн – для тих, хто працює у прифронтових і прикордонних громадах.

Реформа профільної старшої школи

З початком осені стартує і пілотний етап реформи профільної старшої школи, який торкнеться 150 закладів освіти

в різних регіонах. Нововведення передбачає, що учні 10–12 класів навчатимуться в академічних ліцеях, де зможуть обирати профіль і предмети для поглибленого вивчення відповідно до своїх інтересів та професійних планів. У 10 класі запровадять адаптаційний період – у цей час можна буде змінити обраний напрям.

Рішення про створення ліцеїв ухвалюють органи місцевого самоврядування. Вони аналізують шкільну мережу та визначають, де доцільно організувати навчання для 10–12 класів. Повноцінний запуск нової моделі запланований на 1 вересня 2027 року.

Поділ класів на групи

Також із нового навчального року зміняться правила поділу класів на групи. Зокрема, у 1–4 класах українську та іноземні мови можна буде вивчати в групах, якщо в класі навчаються 24 і більше учнів. Для 5–11 класів норма не змінюється – поділ можливий за наявності понад 27 учнів.

Ділити класи можна як під час очного, так і дистанційного навчання. Академічні ліцеї, які беруть участь у реформі профільної старшої школи, можуть формувати міжкласні групи для вивчення профільних предметів.

Зміни у «Власній справі»

З вересня 2026 року програма «Власна справа» працюватиме за новою моделлю. На старт бізнесу можна буде отримати від 100 до 300 тисяч грн з можливістю збільшення до 500 тисяч грн, а на масштабування – від 500 тисяч до 1,5 млн грн з можливістю збільшення до 2,5 млн грн. Розмір гранту залежить від кількості створених робочих місць, регіону, галузі та категорії заявника. Кошти можна спрямувати на обладнання, оренду і ремонт приміщення, цифровізацію, маркетинг, розширення команди та розвиток виробництва.

Позачергова сесія реагує на найсвіжіші проблеми

Віктор Першко

Сайт Романівської ради повідомляє про те, що 7 серпня 2026-го року відбулася позачергова сесія Романівської селищної ради, під час якої депутати розглянули низку важливих для громади питань.

Загалом депутати розглянули всього три питання, які були включені до порядку денного. Однак важливість кожного із них була продиктована цілою низкою важливих обставин. Таким чином розгляд питання про внесення змін до Комплексної програми розвитку освіти Романівської селищної ради на 2024–2026 роки, а також питання про внесення змін до бюджету Романівської селищної територіальної громади на 2026 рік був зумовлений двома обставинами:

З початку нового 2026/2027 навчального року у навчальних закладах Романівської селищної ради запроваджується процес обов'язкового харчування дітей 1-11-х класів. Якщо раніше кошти із держбюджету надходили для оплати харчування лише учнів 1-4-х класів, то тепер, із 1 вересня цього року, у ліцєях харчуватимуться учні всіх класів. Це суттєво ускладнило сам процес організації харчування у навчальних закладах Романівської громади.

І якщо у Романівці, Врублівці, Биківці та Старочуднівській Гуті збільшення кількості дітей, яких треба буде прохарчувати, зможуть забезпечити вже існуючі шкільні їдальні, то збільшення обсягів харчування учнів Романівського ліцєю № 1 перетворюється у серйозну проблему. Адже одна справа забезпечити обідами три сотні учнів початкової ланки (1-4-х кл.), і зовсім інша – нагодувати майже тисячу (980 осіб) ліцєїстів, які навчаються у ліцєї № 1 у дві зміни. Вже сьогодні зрозуміло, що навчальний процес на кожній із змін повинен мати щонайменше дві великі перерви. А потужностей залу їдальні у ліцєї № 1 (де одночасно можуть їсти 150 ліцєїстів) буде вочевидь недостатньо, і тому

для харчових потреб найбільшого у Романівській громаді ліцєю потрібне ще одне, розташоване поруч із їдальнею, приміщення, яке досі використовувалося як навчальна аудиторія.

Однак і це ще не все. Виявляється, аби нагодувати щодня ледь не тисячу дітей, персонал нинішньої їдальні Романівського ліцєю № 1 треба щонайменше подвоїти чи навіть і збільшити втричі. Те ж саме стосується і закупівлі додаткового кухонного обладнання. Тому вже сьогодні розглядається питання про організацію харчування ліцєїстів Романівського ліцєю № 1 через передачу їдальні в оренду і організації процесу харчування через аутсорсінг (пошук само-

стійної їдальні, кафе і т. п., яка зможе з використанням власного потенціалу забезпечити обідами дітей Романівського ліцєю №1). Для цього потрібне спеціальне рішення сесії Романівської селищної ради про включення майна комунальної власності до переліку першого типу, затвердження його експертної оцінки та надання згоди на передачу в оренду через проведення аукціону.

Стосовно необхідності внесення змін до бюджету Романівської селищної ради на 2026-й рік, то така потреба виникла через необхідність фінансування встановлення первинних мобільних укриттів (модулів) для потреб школярів на шляху до освітніх закладів у прифронтових та воюючих районах України. Виявляється, що ініціативу із встановлення таких укриттів (модулів) у прифронтових та воюючих районах виявило Міністерство у справах громад, територій і внутрішньо переміщених осіб України разом із Офісом Президента України. А ось фінансовий ресурс для здійснення такого проєкту мають надати обласні бюджети. Для Житомирщини встановлений рекомендований показник на рівні 66,3 млн грн, який розподілений між громадами області. Романівська селищна рада згідно з такими рекомендаціями мала виділити зі свого бюджету на встановлення первинних мобільних укриттів на сході України 760 тисяч гривень. Однак на сесії пролунали виступи стосовно того, що подібних коштів у бюджеті Романівської громади немає. Тому депутати проголо-

сували за збільшення доходної частини бюджету Романівської селищної ради на 100 тисяч, які будуть перераховані до бюджету Житомирської області на потребу реалізації ініціативи Міністерства у справах громад.

Ще сто тисяч гривень депутати вирішили виділити для відповіді на звернення Дар'ївської сільської територіальної громади із Херсонщини. Ця громада є партнером Романівської селищної ради, а звернувшись до романівчан щодо допомоги у придбанні вогнегасників. З огляду на потреби громади, що перебуває у зоні постійної і підвищеної небезпеки під час бойових дій повномасштабної війни, депутати-романівчани запропонували у рішенні «Про внесення змін до бюджету Романівської територіальної громади у 2026-му році» передбачити ще 100 тис. грн на придбання вогнегасників.

На цьому позачергова сесія Романівської селищної ради власне й завершилася. Слід зауважити, що депутати Романівської селищної ради виявили належну дисципліну і громадянську свідомість, відгукнувшись на заклик виконуючого обов'язки Романівського селищного голови, що змушений був у терміновому порядку скликати сесію, яка мала розглянути низку таких справді важливих питань. Явка депутатів на сесію була гарною, сесію розпочали вчасно, а розгляд питань, про які йшлося вище, пройшов у дусі злагоди, конструктиву і цілковитого розуміння нинішнього стану справ у житті громади.

Рейтинг – не панацея, але рівень індексу цікавить багатьох

Наталка Рисіч

Свого часу, ще за старих радянських часів, матеріали із показниками діяльності окремих господарств (колгоспів), а тим паче показники діяльності певних територій (районів області) періодично з'являлися на шпальтах багатьох газет.

Ба більше – подібна інформація була категорично рекомендованою для того, аби населення (слово «громада» за радянських часів мало майже крамольне звучання) знало і розуміло рейтинг успішності чи відставання села, району у порівняльних масштабах. Слід зауважити, що люди уважно слідували, наскільки успішно збирають врожай працівники полів у Андрушівському, Попільнянському чи Ємільчинському районах. Але найголовніше для жителя, наприклад, Дзержинського району полягало у тому, аби дізнатися, наскільки кращий чи гірший вигляд має їхній район на фоні обласних показників. Так, до речі, формувалися уявлення про передові райони області, так люди звикали до статусу районів-середнячків, і точно так в очах громадськості поставали райони (або ж окремі господарства), які потрапляли у розряд невдах і відстаючих регіонів. Упродовж багатьох років і

навіть десятиріч образ передового і економічно благополучного району області важко було змінити на образ проблематичного і малоперспективного. Як і навпаки – відстаючий, маловрожайний, зі слабкими економічними показниками регіон області дуже повільно просувався у напрямі покращення.

Сьогодні часи дещо інші. Районів у колишньому значенні на Житомирщині більше немає. Так само немає ні колгоспів, ні заводів, ні змагання між певними територіями за звання «кращий», «найкращий» і т. п. Немає і газет зі шпальтами про показники діяльності окремих фермерів, агрофірм, підприємств, особистих селянських господарств. Громади і громадськість часто-густо отримують інформацію щодо успішності економічного чи господарського статусу певних територій із уривчастих повідомлень в інтернеті про відкриття агрокомплексу на території певної

громади або про запровадження вирощування певних агрокультур, яких раніше не бачили і про які не чули місцеві аграрії.

Втім, рейтинги щодо показників фінансового благополуччя певних громад Житомирщини все ж таки існують. Вони щоквартально змінюють свої показники, і буває так, що економічно благополучні громади певним чином погіршують свої економічні показники, поступаючись місцем більш успішним громадам. У Романові, зокрема, часто можна почути у середовищі пересічних громадян розмови про те, що у сусідів справи набагато кращі, ніж у нас. Буває, що виникають суперечки стосовно успішності, відставання або ж навіть перспективи громади у майбутньому залишатися економічно самодостатньою і спроможною. Якщо ж слугуватися офіційними показниками аналізу окремих показників фінансової діяльності територіальних громад Житомирщини за період із січня і

включно по червень 2026-го року, то у числі передових громад перебувають міські, селищні і навіть сільські територіальні громади, які мають показники індексу розвитку від 15-ти до 24-х. Найвищий рейтинг у середовищі громад Житомирщини має Попільнянська селищна рада із рейтингом бюджетно-фінансових показників у 24 бали. Малинська, Коростенська, Житомирська, Звягельська міські ради мають трохи скромніші показники вищезгаданого індексу – 20-22 бали. Замикають перелік найуспішніших громад Житомирщини Станишівська, Березівська, Глибочицька, Оліївська та Хоропівська територіальні громади. Їхні показники – від 16 до 15 балів.

Романівська селищна рада із показником (індексом) фінансової діяльності 11 балів посідає місце серед громад з оптимальним рівнем показників. Список таких громад очолює Любарська селищна рада (14 балів) і Чуднівська міська рада (також 14 балів). По 13 рейтингових балів має Бердичівська міська, Черняхівська селищна ради, а 12 балів рейтингу має за підсумками першого півріччя 2026-го року Чижівська сільська рада. Після Романівської селищної ради із показниками в 11 рейтингових балів місце у таблиці показників посідають Пулинська, Курненська, Андрушківська і Миропільська територіальні громади. Ще один сусід Романівської громади, **Баранівська міська рада, має індексний показник у 9 балів.**

Ще одна група громад із показниками показників фінансової діяльності від 2-х до 0 балів належить до громади із задовільним рівнем економічної спроможності. Сюди потрапили Червоненська, Вчорайшенська, Білорозівська, Потіївська громади. Ще один сусід Романівської громади – **Довбишська селищна рада – із показником індексу -3 входить до групи територіальних громад із низьким рівнем фінансово-бюджетної діяльності.** Але є ще громади, які належать до групи **із критичним рівнем фінансової діяльності**, маючи показники вищезгаданого індексу у межах від -7 (Краснопільська) до -9 (Вишевицька) і -10 (Городоцька територіальні громади). Вони дуже близькі до отримання статусу економічно неспроможних громад.

Загалом рейтинг, який ми запропонували у вигляді короткого огляду, стосується лише піврічного періоду діяльності громад Житомирщини. Куди важливішими будуть показники та індекси фінансово-бюджетної діяльності територіальних громад області за підсумками 2026-го бюджетного року. Сподіваємось, що такі підсумки будуть відчутно кращими, ніж тепер. Принаймні щодо показників Романівської селищної ради хотілося б побачити рівень індексу хоча б на шкалі 14-15 балів. Втім, забігати наперед не будемо. Поки що сподіваємось на те, що **БУДЕМО ЖИТИ!**

Дослідження U-RESTORE: не розмови чи роздуми... це – висновки!

Віктор Радчук

4 серпня у Романові відбулася досить цікава подія.

Можна додати – дуже потрібна, знакова для сучасної ситуації подія. У ході практичної реалізації проекту U-RESTORE романівчанам довели, оприлюднили підсумки дослідження «Результати оцінки потреб і пріоритетів Романівської громади». Ще одна категорія, яку сьогодні часто вживають, – **СТІЙКІСТЬ** людей і **СТІЙКІСТЬ** громади в цілому, також стала метою, а значить і результатом дослідження. Що таке **СТІЙКІСТЬ** в умовах війни, кожен розуміє по-своєму, і навіть таке об'ємне та ґрунтовне дослідження, яке провели активісти і функціонери проекту U-RESTORE, не одразу і не набагато змінить ситуацію у повноті чи адекватному розумінні поняття «**СТІЙКІСТЬ**».

Але те, що зробили активісти U-RESTORE, має непересічне значення у сенсі прикладу того, як треба визначати критерії, показники оцінки потреб і пріоритетів Романівської громади. На жаль, до цього таких досліджень не робили ні органи центральної державної влади, ні управління чи департаменти на рівні Житомирської ОВА, ні, тим паче, – представники місцевої влади. Аби пояснити одразу, чому цього не робилося, можна сказати єдине: місцева влада не має таких можливостей, ресурсів і професійно підготовлених працівників. А влада, яка перебуває подалі від Романова (та, що у Житомирі і в столиці), досліджувати температуру настроїв суспільства також не звикла. Тому й не вміє чи не хоче. А може, те й інше – разом.

Але давайте про те, що було зроблено у Романівській громаді активістами проекту U-RESTORE. Комбіноване дослідження охопило у червні 2026-го року 141 жителя Романівської громади. Жителів адміністративного центру громади (селища Романів), які залучалися до соціологічного опитування, було 31. У Биківці представники проекту U-RESTORE опитали 21 особу, у Гордіївці соціологічне опитування пройшли 9 жителів, а у Корчівці, Врублівці, В. Козарі, Романівці, Буддичеві, Камені, Вільсі, Старочуднівській Гуті соціологи опитали по 10 осіб. Далі фахівці, які проводили соціологічні опитування, в деяких селах вловлювали ще і невеликі обговорення жителів проблематики у так званих фокус-групах (фокус-група – довільно обрана група у складі від 3-х до 10 осіб). У ході дослідження фахівці U-RESTORE застосовували також метод електронного опитування (наприклад через інтернет). Не будемо вдаватися до тонкощів і секретів соціології як науки, але можемо зауважити, що 141 особа для громади, де живе більше 18 тисяч людей, – це все ж таки показник не зовсім коректний, бо опитування хоча б 1% жителів громади – це, як мінімум, 180-190 чоловік. Але поки що

фахівці-соціологи попрацювали із 141-м жителем і отримали певну інформацію, яка, БЕЗУМОВНО, заслуговує на увагу.

Наприклад, якщо брати якість послуг, які отримують жителі громади, то у пріоритеті їхнього покращення перебувають дороги і вся дорожня інфраструктура. Хто б сумнівався, і, як кажуть люди, навіть і без дослідження соціологів зрозуміло, що жителям Романівської селищної ради **найбільше болить дорожнє питання**. Стан дороги від Романова до Романівки викликає у тих людей, які змушені користуватися цим дорожнім покриттям, виключно жахливі враження. А хіба набагато краща ситуація із дорогою між Романовим і селом Залужне? А велика дорога до села Червоні Хатки? А якщо кому треба добиратися до Соболівки? Ці дороги мають статус обласного і державного значення, і місцева влада ремонтувати чи навіть обслуговувати їх НЕ МАЄ ПРАВА І ПОВНОВАЖЕНЬ. А тим паче – й коштів. Але цими дорогами користуються жителі Романівської громади, які на 92% (це totale незадоволення) не задоволені їхнім якісним станом. Наступний показник, який отримав несподівано високий проблемний рейтинг у середовищі опитаних романівчан, – це **якість медичних послуг**. Це багатовимірний показник, який включає в себе наявність (відсутність) у найближчій лікарні фахівців певного (вузького) профілю, певних відділень (наприклад пологове чи паліативне), рівень оснащення

ФАПів. Загалом 66% опитаних у громаді респондентів називають медицину та медичне обслуговування населення Романівської селищної ради проблематичним питанням. Це, до речі, та галузь місцевого життя, яка залежить не стільки від центральної влади, а якраз від Романівської селищної ради. І це – дзвіночок у її бік.

Ще одна проблема очікувано постає у підсумках опитування як нагальна для більшості жителів Романівської громади. Це так званий громадський транспорт, який перебуває у проблематичному вимірі майже 60% жителів громади. Воно й зрозуміло, бо як такого, наприклад, автобусного сполучення між усіма селами та адміністративним центром громади давно не існує. Так, жителям сіл, які потрапляють у логістичну траєкторію курсування автобусів Миропіль – Житомир чи Романів – Житомир, певним чином поталанило. А як бути жителям Хижинців, Разне, Ягодинки, Монастирська, Гвоздарні, Нивни, Жовтого Броду, Костянтинівки і т. п.? Це вочевидь соціальна рана на тілі життя Романівської громади, яка потужно впливає на морально-психологічний стан і всі його складові **населення декількох десятків сіл Романівської селищної ради**. До речі, коли мова заходить про громадський транспорт, то треба мати на увазі не тільки і не стільки рейсові автобусні маршрути, але й потребу населення у соціальному таксі, яке у громадах із такими масштабами, як Романівська, має напрочуд життєворне

значення. Ще одна проблема, яка непокоїть у Романівській громаді щонайменше ПОЛОВИНУ її жителів, – це водопостачання. Проблема вимагає детального вивчення, аналізу та розрахунків. І це – магістральний напрям діяльності для місцевої влади щонайменше на одну-дві виборчі каденції (наступні 5-10 років).

Проблематика, яка в опитуваннях жителів Романівської селищної ради, набирала трохи меншого за масштабами звучання (в межах 20-30%), також загальновідома. Це благоустрій селищ і сіл Романівської громади, це вивезення побутових відходів, це вуличне освітлення, яке турбує більш як 20% опитаних людей.

Загалом висновок, який сформований на основі дослідження-опитування проекту U-RESTORE, зводиться до твердження, що Романівська громада демонструє середній рівень стійкості з потенціалом для зростання.

Пріоритетні напрями розвитку – інфраструктура (найпершим чином – дорожня), медицина, транспорт та створення робочих місць. Як бачимо, нічого нового чи незвіданого у висновках U-RESTORE ми не побачили. Але важливо те, що висновки, твердження і показники були зроблені на основі детального і більш-менш репрезентативного дослідження громадської думки у середовищі

Романівської територіальної громади.

Ще одне питання, яке неодмінно виникає у зв'язку із дослідженням вищезгаданого проекту, стосується того, як широко будуть доведені до відома громадськості Романівської селищної ради ті висновки, які представники U-RESTORE оприлюднили 4 серпня 2026-го року. Було б непогано, наприклад, обговорити висновки, показники, досягнуті у ході втілення проекту U-RESTORE, під час вже найближчої сесії Романівської селищної ради. Цікаво було б почути думки вже оприлюднених висновків U-RESTORE у середовищі молодіжної ради, яка діє при Романівській селищній раді. Чому б не сказати своє слово і своє ставлення до проблематики дослідження і представникам ветеранських організацій, спілок і т. п. Словом, робота над помилками як жанр громадської діяльності у Романові лише розпочинається. Першою, найшвидшою і найбільш оперативною у ставленні до оприлюднених проблем місцевого життя має бути Романівська селищна рада. Вона має висловити особливу вдячність представникам U-RESTORE і не полишати, а лише зміцнювати свою подальшу співпрацю із подібними проектами. Але найголовніше у цій ситуації – зробити певні висновки і негайно братися за роботу. І стосується це однаковою мірою не лише влади (вона зобов'язана це робити), але й громади. А це, нагадуємо, більше 18 тисяч людей.

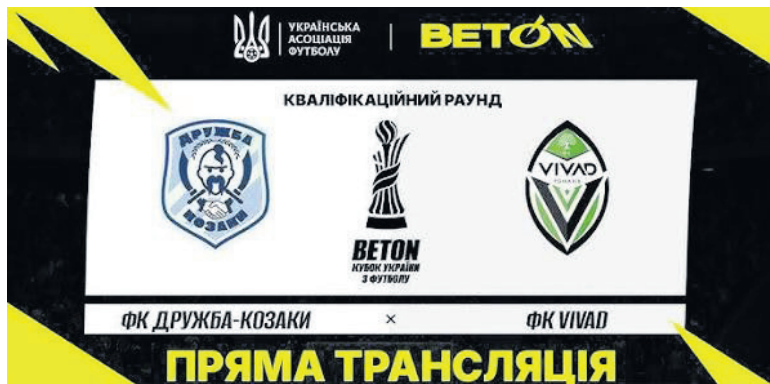
Кубковий поєдинок перетворився на футбольну лотерею (на жаль, нам – не пощастило)

Віктор Єрофеев

Те, що новий, вже цьогорічний чемпіон Житомирщини з футболу (FC «VIVAD») збирається на матч Кубка України до Чернігівщини, знали багато вболівальників футболу.

Не лише романівчани, але й житомиряни, звягельчани, чуднівчани та й власне всі любителі футболу Житомирщини очікували на дебют романівчан у матчах популярного в Україні турніру. Раніше, у старі і добрі часи довоєнного періоду, матч у Ніжині чи у Кудрівці нічого особливого не обіцяв. Але сьогодні, коли щодня лунають попередження сигналів тривоги, Чернігівщина виявилася однією із найнебезпечніших територій України, адже ракети будь-яких типів, так само, як і дрони-шахеда прилітають сюди найчастіше. Тому результати так званого жеребкування, коли команди із Романова випадає щастя їхати у регіон, що знаходиться впритул із вкрай небезпечним кордоном, можна впевнено називати недолугими. Але що поробиш, начальство у футболі не звикло слухати голосів із народу, тому вирішили так, як вирішили.

Гравці і тренер FC «VIVAD» вирушили до Кудрівки, де мав відбуватися матч між номінальними господарями (футболістами ніжинської команди «Дружба-Козаки») ранесенько 9 серпня. Матч мав розпочинатися якраз ополудні цього ж дня, і здолати триста кілометрів шляху треба було завчасно. Із поїздкою про-

блем у чемпіона Житомирщини не виникло. До Кудрівки наші гравці прибули вчасно, але головні події кубкового поєдинку, які тривали більше семи (!) годин, були попереду. Сигнал тривоги пролунали, наче свисток арбітра, а перерва у матчі змусила суперників сподіватися на те, що поєдинок все ж таки відбудеться. Перший висновок, який зробити було неважко, напрошувався сам по собі. Йдеться про те, що матчі розіграшу Кубка України варто було б призначати на полях суперників, які грають у центральних, а ще краще – у західних областях України. Зрозуміло, що такі думки і уроки диктувалися виключно вимогами воєнного часу.

А тепер щодо гри у Кудрівці. Як завжди це буває, своє слово у визначенні переможця матчу сказав арбітр. На початку гри головний суддя, опинившись на полі разом із двома зовсім незнайомими для нього колективами, прагне зловити і адекватно зрозуміти темп поєдинку і характер дій гравців, аби правильно ними керувати. Проте у матчі «Дружби-Козаків» і романівського «VIVADa» суддя вже на старті гри виніс дуже сумнівний вердикт на користь номінальних господарів стадіону, призначивши пенальті

у бік воріт нашого Олексія Дворніна. Пенальті було вочевидь суперечливим, оскільки якраз таки нападник «козаків» вочевидь грав дуже небезпечно щодо воротаря FC «VIVAD». Але падіння нападника «козаків» у карному майданчику нашої команди для арбітра виявилось вирішальним. У підсумку – пенальті, і вже на п'ятій хвилині романівчани змуснені були програвати – 0:1. Далі перевага гостей ставала все очевиднішою, і одна із атак господарів завершилася несильним, але точним ударом нападника «Дружби-Козаків» Кабанця, який поцілів у класичну «дев'ятку» воріт житомирського чемпіона. Дворнін у тій ситуації був безсилий запобігти другому голу у свої ворота, і на фініші першого тайму наші хлопці програвали із рахунком 0:2. Здавалося, вже все, гостям аж занадто не повезло, і всі обставини сценарію поєдинку працювали проти хлопців із Житомирщини. Тим паче, що грати матч, що триває сім годин, ще не доводилося нікому. Але якраз у другому таймі, який проходив вже під захід сонця, гості повністю заволоділи ініціативою. Атаки FC «VIVAD» були безперервними, і у таких випадках фахівці кажуть, що кількість призводить

до якості. Тобто до голів у ворота суперників. І «VIVAD» таки забив. Причому двічі – на 63-й хвилині Ілля Поліщук завершив чергову атакувальну хвилю своїх партнерів по команді, і рахунок став 1:2, а перевага і кінцевий результат поєдинку опинився під питанням. Після першого забитого гола перевага гостей стала вже незаперечною. Тому гол Богдана Мосійчука на 88-й хвилині мав вигляд не сенсації, а закономірного підсумку очевидної переваги FC «VIVAD» над своїм суперником. Якщо вдатися до статистики, якою послуговуються команди професійного рівня, то гості володіли м'ячем упродовж 62% матчу. «Козаки» відповідно торкалися до м'яча лише у 38% тривалості поєдинку, що засвідчувало тотальну перевагу гостей. Ще один показник засвідчив повну ігрову перевагу гостей. Це кількість штрафних ударів, призначених у бік воріт «Дружби-Козаків». Їх було 16, а гості порушували правила упродовж поєдинку лише чотири рази. Тобто господарі використовували тактику дрібного фола (порушення), аби збити наступальний порив романівчан. Такими методами послуговуються слабші команди, аби не дати своєму вочевидь сильнішому супернику реалізувати свою перевагу.

У підсумку основний час гри, що тривав аж СІМ годин, завершився нічиєю – 2:2. Справа дійшла до пенальті, і тут господарі виявилися фатовішими. «Козаки» забили чотири із п'яти пенальті, а гості спромоглися вразити ворота господарів лише тричі. Можливо, втома, а можливо, відсутність одразу чотирьох гравців основного складу якраз і позначилися на тому, що ніжинська команда крокує далі, а FC «VIVAD» тепер розпочинає підго-

товку до чергової першості України серед аматорів, яка стартує за два тижні. Все ж таки висновки і уроки, які доведеться зробити після кубкового поєдинку у Кудрівці, мають бути повчальними для більшості гравців романівського клубу. Адже свій клас і вміння грати у футбол треба доводити переконливіше, не даючи суперникам переваги там, де вони її мати не можуть. Ну і пенальті виконувати гравцям із FC «VIVAD» слід навчитися краще. Переконливіше, впевненіше і стабільніше. Втім, тепер все це – попереду.

Р. С. Ще раз про позицію футбольного керівництва в Україні. Коли нарешті очільники вітчизняного футболу навчаться НЕ РОБИТИ елементарних помилок, яких не допускає у своїй роботі звичайний сільський дядько, що звик думати, передбачати і прогнозувати свої дії щонайменше на тиждень? Ажده усім було відомо, що Чернігівщина, Харківщина, Дніпропетровська, Запорізька області належать до регіонів, куди ракети, шахеда і навіть КАБи долітають з боку агресора аж надто просто і часто. Логічно було б провести більшість кубкових поєдинків на території західних регіонів України. Щоправда, і тут тривоги вмикаються по три, а то й чотири рази на добу, але все ж таки. Але ні, ми (учасники розіграшу Кубка України) знову змуснені наступати на ті ж самі граблі і грати у найскладніших умовах. По сім годин упродовж одного дня або ж із необхідністю перегравання (догравання) матчів на другий день. Зрозуміло, що у нас війна. Але ж думати все ж таки треба.

20-го серпня всі літературні дороги ведуть до Житомира

Віктор Радчук

Ця подія стане знаковою для усієї Житомирщини.

Точніше так: для літераторів, письменників, бібліофілів, вчителів української мови та літератури буде цікаво дізнатися про відкриття у приміщенні літературного музею Житомирщини експозиції-кабінету патріарха сучасної української літератури Валерія Шевчука. Торік у травні Валерій Олександрович пішов у засвіти, а нам, його землякам, залишилася світла місія його пам'яті. Назва експозиції, що незабаром постане у стінах Житомирського літературного музею, доволі красномовна: «Валерій Шевчук: світ слова і пам'яті».

Подія, на яку вже зараз із нетерпінням очікують житомиряни, а також поціновувачі творчості Валерія Шевчука, приваблює не лише тим, що один із музеїв Житомира поповниться дуже змістовною експозицією, але й тим, що до Житомира для участі у церемонії її відкриття приїздить потужний десант літераторів зі столиці, а можливо, із ще декількох регіонів України.

Гостями Житомира 20 серпня стануть голова Національної спілки письменників України Михайло Сидоржевський, директор інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України Микола Жулинський, письменники-спілчанці, родичі, близькі й друзі В. О. Шевчука. Зокрема для участі в урочистостях у Житомирському літературному музеї до Житомира має намір прибути донька Валерія Шевчука, а також дочка його брата, письменника-дисидента Анатолія Шевчука. Організатором урочистостей став Житомирський обласний краєзнавчий музей на чолі із його керівником Ярославом Яворським.

Про це складно говорити, але це факт: житомиряни у масі своїй мало знають про життя і творчий шлях патріарха сучасної української літератури, батька Житомирської прозової школи, до якої, окрім самого Валерія Шевчука, входили його брат, письменник-шістдесятник Анатолій Шевчук, ще один шестидесятник Євген Концевич, знані в Україні В'ячеслав Медвідь, Євген Пашковський (до сьогодні живе на Романівщині у селі Разіне), Володимир Даниленко, Юрко Гудзь, Геннадій Шкляр, Василь Врублевський, В'ячеслав Шнайдер, Григорій Цимбалюк. Певний час (з початку 70-х до середини 80-х)

Валерій Шевчук зазнавав утисків, фактично не друкувався, але наполегливо і затято працював. Він став найкращим дослідником і водночас послідовним пропагандистом українського бароко, зробив свій неоціненний внесок у творення українського естетичного ідеалу. До переліку життєво-світоглядних заслуг В. О. Шевчука як патріарха сучасної української літератури є творення сквородинського типу людини, для якої існує шлях реальний як втеча від буденного.

Подія, яка станеться у Житомирі 20 серпня, має неоціненний і напрочуд потужний культурницький потенціал. Зрештою, саме зараз українці волею гіркої долі та трагічно-драматичної історії постають у борні за свою ідентичність, цивілізаційну окремішність і вкотре стверджують автохтонність нації, що подала у вічному полум'ї борні.

Р. С.

Церемонія відкриття експозиції «Валерій Шевчук: світ слова і пам'яті» розпочинається о 14.00 20 серпня (четвер) 2026-го року.

Адреса Житомирського літературного музею: вулиця Київська, 45.

ЖИТОМИРСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ МУЗЕЙ
ВІДКРИТТЯ ЕКСПОЗИЦІЇ

ВАЛЕРІЙ ШЕВЧУК:

світ слова і пам'яті

Експозиція присвячена життю і творчості класика української літератури, дослідника історії та культури, мислителя, для якого слово стало дорогою пізнання людини і світу.

ОСОБЛИВЕ МІСЦЕ ЗАЙМАЮТЬ МАТЕРІАЛИ, ПЕРЕДАНІ ДО МУЗЕЮ ДОНЬКОЮ ПИСЬМЕННИКА ЮЛІАННОЮ ШЕВЧУК.

ДАТА ВІДКРИТТЯ: 20 СЕРПНЯ
ЧАС: 13.00
МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ: Житомирський обласний літературний музей, вул. Київська, 45

Запрошуємо всіх, хто відчуває силу слова, доторкнутися до живої пам'яті літератури.

ЖИТОМИРСЬКІ ВИТОКИ | ТВОРЧА ЛАБОРАТОРІЯ | УКРАЇНСЬКЕ БАРОКО ЯК ПРОСТІР МИСЛЕННЯ | ЛЮДИНА І САМОТА | РОДИННА ПАМ'ЯТЬ | ШЕВЧУК І СУЧАСНІСТЬ

Борщівник: як уберегтися

У літній період люди більше часу проводять на природі: відпочивають біля водойм, працюють на присадибних ділянках, гуляють у лісі.

Саме в цей час значно зростає ризик контакту з борщівником Сосновського – небезпечною рослиною, сік якої під дією сонячного світла може спричинити тяжкі фотохімічні опіки.

Борщівник Сосновського – інвазивна рослина, яка швидко поширюється та витісняє місцеві види. Вона може сягати 3–5 метрів заввишки, має товсте порожнисте стебло, великі розсічені листки та великі білі суцвіття у вигляді парасольок. Найчастіше її можна побачити вздовж доріг, берегів річок і ставків, на луках, пустирях, покинутих земельних ділянках та узліссях.

Чому борщівник небезпечний?

Сік рослини містить фуранокумарини – речовини, які значно підвищують чутливість шкіри до

ультрафіолетового випромінювання. Сам по собі контакт із соком може не викликати неприємних відчуттів, однак після потрапляння сонячного світла на уражену ділянку розвивається фотохімічний опік.

Перші симптоми можуть з'явитися не одразу, а через кілька годин або навіть через 1–2 доби після контакту.

Людина може відчувати:
- почервоніння шкіри;
- біль і печіння;

- набряк;
- утворення пухирів, наповнених прозорою рідиною.

За значного ураження можливі загальна слабкість, підвищення температури тіла та погіршення самопочуття. Після загоєння опіків на шкірі нерідко тривалий час залишаються темні пігментні плями, а в окремих випадках можуть утворюватися рубці.

У групі підвищеного ризику – діти, люди зі світлою та чутливою шкірою, а також ті, хто працює або відпочиває на територіях, де росте борщівник.

Що робити, якщо відбувся контакт із рослиною?

- Якомога швидше ретельно промийте уражену ділянку великою кількістю води з милом.
- Закрийте її від сонячного світла та уникайте перебування на сонці щонайменше протягом 48 годин.
- Не прокалюйте пухирі самотійно.
- Якщо опіки великі, з'явилися сильний біль, численні пухирі або погіршилося самопочуття – негайно зверніться по медичну допомогу.

Як запобігти ураженню?

- Не торкайтеся борщівника голими руками.
- Не дозволяйте дітям гратися поблизу рослини або зривати її.
- Під час роботи на ділянках, де може рости борщівник, одягайте закритий одяг із довгими рукавами, гумові рукавички, захисні окуляри та щільне взуття.
- Не використовуйте листя рослини для побутових потреб.
- Якщо ви помітили зарості борщівника, оминайте їх та попередьте про небезпеку інших.

Пам'ятайте

Одна рослина борщівника Сосновського здатна утворювати тисячі насінин, які легко поширюються та швидко проростають. Саме тому навіть кілька рослин за сприятливих умов можуть за короткий час утворити великі зарості.

Бережіть себе та своїх рідних! Обережність і своєчасна допомога допоможуть уникнути серйозних наслідків для здоров'я.

Джерело: ДУ «Житомирський ОЦКПХ»

До садка чи школи без стресу: що потрібно зробити батькам перед початком навчального року

Щоб дитина без проблем пішла до садка чи школи, подбайте про медичні документи заздалегідь!

Щоб захувати дитину до закладу освіти, потрібно виконати три ключові кроки:

- пройти обов'язковий медогляд – 1 раз в рік;
 - зробити всі щеплення за віком – згідно з календарем щеплення;
 - отримати медичну форму 086/о.
- Хто проводить медогляд (з 2024 року)?**
Процедуру спростило МОЗ – тепер огляд виконують:

- сімейний лікар або педіатр, з яким укладено декларацію;
- лікар-стоматолог (окремий огляд).

Що перевіряє лікар:

- фізичний розвиток: зріст, вага, пропорції тіла;
- сенсорні функції: гострота зору та слуху;
- опорно-руховий апарат: постава, склепіння стопи;
- загальний стан: наявність гострих чи хронічних захворювань.

Лабораторні дослідження:

- загальний аналіз крові та сечі;
- аналіз калу на яйця глистів;
- перед 1-м класом – аналіз крові на цукор.

При переведенні дитини в інший заклад освіти повторний повний медогляд не потрібен – достатньо огляду у сімейного лікаря/педіатра.

Щеплення: що має бути зроблено за віком?
Форма 086/о видається лише за наявності всіх вікових щеплень згідно з Календарем профілактичних щеплень.

ЧЕК-ЛИСТ ЗА ВІКОВИМИ ГРУПАМИ:

Вік	Необхідні щеплення
До 2 років	• БЦЖ (туберкульоз)
	• 4 дози АКДП (кашлюк, дифтерія, правець)
	• 4 дози від поліомієліту
	• Гепатит В + хіб-інфекція (повний курс)
	• 1 доза КПК (кір, паротит, краснуха)
4 роки	+ 2-га доза КПК
6 років	+ Ревакцинація: поліомієліт, дифтерія, правець
12–13 років (дівчата)	+ Щеплення від папіломавірусної інфекції (ПВЛ)
16 років	+ Ревакцинація від дифтерії та правця

Поради батькам:

- не відкладайте медогляд на останній момент – результати дійсні 12 місяців;
- перевірте щеплення заздалегідь – якщо щось пропущено, лікар складе індивідуальний графік;
- зберігайте копії документів – форма 086/о може знадобитися при зміні закладу освіти;
- декларація з лікарем – обов'язкова, без неї огляд для закладу освіти не проводиться.

Пам'ятайте: своєчасна підготовка – це спокій для батьків і комфорт для дитини на старті навчання!

Джерело: ДУ «Житомирський ОЦКПХ»

ЯК ПОДБАТИ ПРО СЕБЕ ПІД ЧАС МЕНОПАУЗИ

за новою програмою
«Скринінг здоров'я 40+»

Як подбати про себе під час менопаузи

Менопауза – період природних вікових змін у житті жінки, що зазвичай настає між 45 та 55 роками й означає припинення менструацій та завершення репродуктивного віку.

ЯК ПРОЯВЛЯЄТЬСЯ МЕНОПАУЗА

Інтенсивність проявів менопаузи значно різниться від людини до людини. Симптоми у деяких випадках можуть зберігатися протягом кількох років:

- припливи – раптові відчуття тепла в обличчі, ший та грудях, які супроводжуються почервонінням шкіри, інтенсивним потовиділенням, прискоренням серцебиття та загальним фізичним дискомфортом;
- сухість піхви, біль або неприємні відчуття під час статевого акту;
- часте сечовипускання;
- погіршення якості сну;
- зміни настрою, депресія та тривога.

ГОРМОНАЛЬНІ ЗМІНИ МОЖУТЬ ПІДВИЩИТИ РИЗИКИ ПОЯВИ ХВОРОБ

Менопауза супроводжується гормональною перебудовою, зокрема зниженням рівнів естрогену, що може підвищувати ризики появи:

- серцево-судинних захворювань;
- цукрового діабету II типу;
- погіршення психоемоційного стану
- остеопорозу через втрату щільності кісток, переломів.

СКРИНІНГ 40+ – ДІЯТИ НА ВИПЕРЕДЖЕННЯ

Важливо підтримати свій організм у цей період. До нової програми «Скринінг здоров'я 40+» входять обстеження, які допомагають вчасно виявити хвороби та запобігти їхньому розвитку. Жінкам, які переживають менопаузу, важливо пройти наступні обстеження:

- вимірювання артеріального тиску та оцінка ритму серця;
- антропометрія – вимірювання маси тіла, зросту та об'єму талії (оцінка абдомінального ожиріння);
- ліпідограма – аналіз, що покаже рівень різних типів холестерину;
- глікований гемоглобін (HbA1c) – середній рівень цукру за 3 місяці;
- тести на тривогу та депресію (PHQ-9 і GAD-7).

Скринінг 40+ можна пройти безоплатно, зручно й за один візит.

Джерело: Центр громадського здоров'я

Гороскоп на тиждень 12 серпня - 18 серпня

ОВЕН

Цей тиждень порушує питання, які ви довго відкладали. Дім, родина, стосунки з близькими або особистий простір вимагатимуть більше уваги.

ТЕЛЕЦЬ

Новий шлях спочатку може здатися складним, проте кожен наступний крок зміцнюватиме впевненість і наближатиме до мети.

БЛИЗНЮКИ

Основна увага буде зосереджена на грошах, особистих ресурсах та відчутті власної цінності. З'явиться можливість зміцнити фінансове становище.

РАК

Для вас починається новий життєвий етап, пов'язаний з особистими рішеннями, способом життя та ставленням до самого себе.

ЛЕВ

Цей тиждень змусять вас зупинитися й поглянути на те, що відбувається, з іншого боку. Деякі події покажуть, що певний етап життя добігає кінця.

ДІВА

Старі зв'язки можуть несподівано стати в пригоді, а нові знайомства виявляться перспективнішими, ніж здається спочатку.

ТЕРЕЗИ

Ваші ідеї можуть зацікавити впливових людей або інвесторів. Не бійтеся брати на себе відповідальність, якщо розумієте, що готові до змін.

СКОРПІОН

Виникає бажання змінити напрям діяльності, вирушити в подорож, розпочати навчання або розширити свої можливості.

СТРИЛЕЦЬ

Простір, що звільнився, незабаром заповниться новими можливостями, надійнішими союзами та перспективами, здатними змінити ваше життя.

КОЗОРІГ

Можливі важливі розмови, нові домовленості або необхідність переглянути колишні умови співпраці.

ВОДОЛІЙ

Настає сприятливий момент для наведення ладу в роботі, режимі дня та питаннях здоров'я.

РИБИ

Чим краще ви розставите пріоритети, тим легше впораєтеся з поточними завданнями і тим швидше побачите перші результати своїх зусиль.

Джерело: TCH

Смачного!

Томатний сік з м'якоттю

Інгредієнти: на літрову банку: 1,3–1,5 кг томатів, 1,5 ч. л. солі.

- Добре помийте та просушіть паперовими рушниками 1,3–1,5 кг томатів. Розріжте помідори на декілька частин: якщо маленькі – навпіл, якщо великі – на 4 частини. Видавіть місце кріплення плодоніжки.

- Помістіть томати у каструлю з товстим дном та поставте на вогонь. Варіть помідори протягом 20–30 хвилин. У міру варіння видаляйте шкірку з томатів. Або ж можна попередньо зробити надрізи на помідорах, бланшувати їх та видалити шкірку ще до етапу варіння.

- Отриману проварену масу перетріть через сито, перелийте в

каструлю та закип'ятіть, додавши 1,5 ч. л. солі.

- Перелийте сік у стерилізовану літрову банку та закрийте стерилізованою кришкою. Охолодіть за кімнатної температури.

- Після охолодження зберігайте у темному та прохолодному місці до 12 місяців. Хоча сік часто залишається безпечним і довше, найкращі смак та колір зберігаються саме протягом року.

- Після відкриття зберігайте сік 3–5 днів у холодильнику за температури до +4 °C.

Як закрити яблучний сік на зиму

Інгредієнти на одну трілітрову банку: 3 л свіжовідциснутого яблучного соку, 50–150 г цукру (залежно від сорту яблук), ¼ ч. л. лимонної кислоти.

- Простерилізуйте зручним для вас способом одну трілітрову банку та одну кришку.

- Перелийте 3 л яблучного соку у велику каструлю. Якщо хочете отримати прозорий сік – процідіть його через сито. Якщо ж вам більше подобається сік з м'якоттю, то проціджувати не потрібно.

- Додайте до соку ¼ ч. л. лимонної кислоти для кращого збереження кольору. Спробуйте сік на смак: якщо він кислий – додайте цукор до смаку.

- Поставте каструлю на середній вогонь та поступово доведіть сік до кипіння. За допомогою

шумівки, ложки або дрібного сита зніміть піну, яка з'явиться на поверхні соку.

- Щойно сік закипить, а піну буде знято, перелийте гарячий напій у стерилізовану банку та закрийте стерилізованою кришкою (за допомогою консервувального ключа або ж просто закрутіть кришку твіст-оф).

- Щоб пересвідчитися в герметичності, переверніть банку дотри дном та залиште її поступово охолоджуватися до кімнатної температури. Коли банка охолоне, поставте її на зберігання до льоху, комори або шафи.

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

Як визначити, що картоплю час викопувати

Серпень на календарі, а отже, для багатьох українців наближається гаряча пора – час копати картоплю.

Ранні сорти ми вже давно з'їли або сховали в льох, і зараз на підході середньостиглі та пізні.

Раніше наші бабусі й дідусі чекали до вересня, орієнтувалися на бабине літо чи церковні свята. Проте клімат змінився. Якщо нині бездумно покладатися на прикмети, можна залишитися з порожнім погребом. Тож як зрозуміти, що картоплю час копати, без марних вигадок?

Найпопулярніша помилка – дивитися виключно на бадилля. На перший погляд, якщо кущ пожовтів, всох і впав на землю – неси лопату. Але у серпні листя найчастіше гине не від старості. Його вбиває аномальна спека або фітофтороз.

Якщо бадилля з'їла хвороба, а ви залишаєте картоплю доходити в землі, та ще й починаються дощі – спори грибка гарантовано змиваються в ґрунт. Урожай заражається і потім гниє в підвалі ще до першого снігу.

Як же тоді перевірити готовність? Вибірять пару кущів і підкопайте їх.

Перша ознака – картопліни мають дуже легко, без зусиль відриватися від корінців. Це означає, що надземна частина свою роботу виконала і живлення бульб припинилося.

Другий надійний метод від агрономів – тест на шкірку. Візьміть картоплину і з силою потріть її пальцем. **Якщо шкірка лущиться і зіспає шматками, копати зарано.** Вона ще не пройшла процес огрубіння і не переживе зиму, бо швидко втрачатиме вологу і чіплятиме інфекції. Шкірка має бути щільною, міцною.

Але що робити, якщо картопля вже виросла велика, шкірка ще тонка, а бадилля починає

хворіти або його доїдає колючий жук?

Сучасні городники давно використовують дієвий метод – примусове скошування. За 10–14 днів до запланованого збору врожаю зріжте все бадилля, залишивши невеликі пеньки. Рослина розуміє, що вегетація закінчилася, і кидає всі сили на те, щоб наростити товсту шкірку. Це завбачливий крок, який рятує врожай.

Зрізати хворе бадилля треба виключно в суху погоду, щоб не рознести мокрі спори по всій ділянці. І не кидайте це інфіковане листя в компостну яму! Виносьте його за межі городу, пакуйте в щільні сміттєві мішки або утилізуйте так, щоб фітофтора не повернулася до вас наступного року.

За ідеальних умов, після того, як бадилля скошили (або воно відмерло само), картоплі дійсно корисно дати полежати в землі 7–10 днів. Бульби стають менш водянистими, набувають хорошої лежкості. Проте в житті так буває рідко. Якщо стоїть серпнева спека, земля розпечена (температура ґрунту вище +27°C), а тіні від листя вже немає – не чекайте ці 10 днів.

Картопля може зваритися і стати млявою ще до того, як ви її викопаете. У такому разі рятуйте врожай і копайте одразу. Те ж саме стосується прогнозів із затяжними зливами – краще зібрати зараз, ніж вилувлювати гниль із багнюки.

Насамкінець варто згадати про недозрілу картоплю. Якщо обставини змусили вас викопати бульби з тонкою шкіркою, яка ще лущиться, їх доведеться досушувати. Робити це треба в абсолютній темряві. Ніяких «просто під навісом», де є розсіяне світло, інакше за кілька днів картопля позеленіє і в ній утвориться соланін. Розкладіть її в сухому, добре провітрюваному і повністю темному приміщенні.

Така недозріла картопля до весни навряд чи долежить. Просто відкладіть її окремо і з'їжте першою, до нового року. А в глибокий льох відправляйте лише з міцною шкіркою, яка пройшла всі перевірки на міцність.

Джерело: Ukr.Media

12 серпня середа	13 серпня четвер	14 серпня п'ятниця	15 серпня субота	16 серпня неділя	17 серпня понеділок	18 серпня вівторок
+ 12° + 23°	+ 11° + 22°	+ 11° + 21°	+ 12° + 24°	+ 14° + 31°	+ 19° + 30°	+ 17° + 30°
746 ТИСК, ММ	747 ТИСК, ММ	747 ТИСК, ММ	746 ТИСК, ММ	743 ТИСК, ММ	739 ТИСК, ММ	738 ТИСК, ММ

Цікаві факти про страусів

• Страус – найбільший птах у світі, вага його становить в середньому 140-250 фунтів (63,5-131,5 кг), а висота сягає 6-9 футів (1,8-2,7 метра).

• До 20-го століття дики страуси населяли Африку, південно-західну Азію і Аравійський півострів. Сьогодні дики страуси живуть лише у пустельних районах Африки.

• Підвидів страусів не так вже й багато. Розрізняють африканський вид і бразильський.

• В основному ці птахи люблять відкриті савани і напівпустелі, селяться сім'ями.

• Зазвичай один дорослий самець тримає біля себе чотири-п'ять самок з дитинчатами.

• Африканський страус – безкілевий нелітаючий птах, єдиний сучасний представник сімейства страусиних. Його наукова назва в перекладі з грецького означає «горобець-верблюд». Здатність довгий час обходитися без води послужила приводом дати страусам таку назву.

• Африканські страуси живуть 45-50 років, іноді до 60 років.

• Африканський вид страуса – птаха агресивна. Але вся її агресія настає в період висиджування пташенят. Вона нікого не підпустить до свого малюка.

• Важить один дорослий самець африканського страуса до 150 кілограмів.

• Страуси широко відомі в світі в основному завдяки своєму пір'ю, яке використовується для декору. Шкіра страусів використовується в промис-

ловості та є дуже міцною. М'ясо страусів за смаком нагадує пісню яловичину, в ньому низький рівень жирів, холестерину, багато кальцію, білків і заліза.

• День птиці страуса починається незадовго до сходу, а закінчується незабаром після заходу сонця, при цьому пік активності припадає на перші і останні години світлового дня.

• Страус – найбільший із птахів, що не вміє літати. Мускулатура на грудях цієї птиці має слабку структуру, а крила нерозвинені.

• На крилах страусів є два пазуристих пальця. Оскільки птах швидко бігає і пересувається виключно по землі, то на лапах у нього теж два пальці, а один з них виконує функцію бігової опори, тому має ушліщення.

• Страуси не у всьому схожі на птахів, деякі їхні фізіологічні особливості зближують їх із тваринами. Наприклад сеча і кал у них виводиться окремо, вони мають сечовий міхур, у них відсутній зуб, як у птахів, а заковтують їжу вони завдяки своїй довгій шії.

• А схожі страуси на птахів тим, що не мають зубів, а для перетирання їжі їм потрібні камінці.

• Страуси – стадні птиці. Розмір і структура груп залежать від характеру місцевості і пори року. Зазвичай, за винятком шлюбного періоду, дорослі особини збираються в групи по 5-10 птахів, хоча зустрічаються і самотні страуси.

• Щоб вижити, страуси змушені були вдатися до

полігамії: навколо самця зосереджується кілька подруг, одна з яких грає роль головної дружини. Саме вона по черзі із самцем і висиджує яйця. Є в родині і другорядні самки, що відкладають свої яйця в чуже гніздо. Як правило, вони не висиджують пташенят.

• Страуси зовсім не ховають голову в пісок. Якщо хижак загрожує їхньому гнізду, страус може опуститися на землю і затихнути, поклавши голову на пісок, щоб стати менш помітним, а на відстані здається, що страус зарив голову в пісок.

• Страуси мають високий зріст через довгі ноги і шию. Це дає їм можливість першими бачити небезпеку, але найчастіше птахи воліють рятуватися втечею.

• Розмножуються страуси, як всі великі птахи, борючись із суперниками, захищаючи своїх самок. Але серед всіх самок для висиджування пташенят самець вибирає тільки одну. Яйця відкладаються в загальне гніздо, яке самець влаштовує сам, викопуючи ями в піску або в землі. Вдень самки по черзі висиджують пташенят, а вночі їх змінює самець.

• Пташенята в кладці вилуплюються майже одночасно. Різниця між першим і останнім складає зазвичай не більше трьох днів. Іноді малюкові доводиться витратити чимало годин на те, щоб повністю звільнитися від шкаралупи. Допомогає їй розбитий щільний роговий наріст на дзьобі.

Джерело: tsikavi-fakty.com.ua

РЕКЛАМА

ТОВ ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ
постійно проводить індивідуальне навчання та підвищення кваліфікації
ТРАКТОРИСТІВ-МАШИНІСТІВ С/Г ВИРОБНИЦТВА.

067-410-12-15
097-675-58-35
067-799-04-27

ПОЧАТОК ЗАНЯТЬ З МОМЕНТУ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ НА НАВЧАННЯ.

БУДМАТЕРІАЛИ
м. Чуднів

- ДОШКА ПОЛОВА
- ВАГОНКА
- РЕЙКА МОНТАЖНА
- БРУС

097 745 54 59
098 410 70 17

КОПАЄМО, ЧИСТИМО ТА ПОГЛИБЛЮЄМО КРИНИЦІ

380678794357
380679759461
380663478257

Іван Васильович

В наявності круги колодязні та каналізаційні, дашки до них

ВТРАЧЕНО ПОСВІДЧЕННЯ БАГАТОДІТНОЇ СІМ'Ї СЕРІЯ ДБ №980665, ВИДАНЕ ВІД 15.10.24Р., НА ІМ'Я НОЧЕВЧУК СОФІЇ РУСЛАНІВНИ, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНО ДЕРЖАВНИЙ АКТ НА ПРАВО ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ, ЯКА РОЗТАШОВАНА НА ТЕРИТОРІЇ М.ЖИТОМИР НА ВУЛ.МАКСЮТОВА 304, СЕРІЯ II-ЖТ, НОМЕР 044111, АКТ ВИДАНИЙ ГОЛОВОЮ ВИКОНКОМУ МІСЬКОЇ РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ А.І.ФЕСЕНКО (НА ПІДСТАВІ РІШЕННЯ ВИКОНКОМУ ЖИТОМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ) ВІД 1 ГРУДНЯ 1997 РОКУ, НА ІМ'Я СТАСЮКА ВОЛОДИМИРА ВІТАЛІЙОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ

ВТРАЧЕНО ТЕХНІЧНИЙ ПАСПОРТ НА КВАРТИРУ №1 В ЖИТЛОВому БУДИНКУ №304 ПО ВУЛИЦІ МАКСЮТОВА У М.ЖИТОМИРІ НА ІМ'Я СТАСЮКА ВОЛОДИМИРА ВІТАЛІЙОВИЧА. ІНВЕНТАРНИЙ НОМЕР 16630 РЕЄСТРОВИЙ НОМЕР 23834, ВИДАНИЙ НАЧАЛЬНИКОМ БТІ ВІД 28 ЛИПНЯ 1997 РОКУ, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНО СВИДОЦТВО ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА КВАРТИРУ №1 В БУДИНКУ №304 ПО ВУЛИЦІ МАКСЮТОВА В М.ЖИТОМИРІ НОМЕР 23834 ВІДДІЛ ПРИВАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ЖИТЛОВОГО ФОНДУ ПОСВІДЧИВ, ЩО КВАРТИРА ЯКА ЗНАХОДИТЬСЯ ЗА ДАНОЮ АДРЕСОЮ НАЛЕЖИТЬ НА ПРАВИ ПРИВАТНОЇ СПІЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ СТАСЮКА ВОЛОДИМИРА ВІТАЛІЙОВИЧУ ТА ЧЛЕНАМ ЙОГО СІМ'Ї: СТАСЮК Р.М., СТАСЮК Р.В., СТАСЮК Д.В., СТАСЮК С.А., СТАСЮК О.Р. КЕРІВНИК ОРГАНУ ПРИВАТИЗАЦІЇ І.М.ФЕЩЕНКО ВІД 1 ВЕРЕСНЯ 1997 РОКУ, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ЗАКУПОВУЄМО ВРХ
за вигідними цінами

- КОРІВ
- ТЕЛЯТ
- БИЧКІВ
- ТЕЛИЦЬ

а також доріз та худобу на утримання.

Гарантуємо чесну оцінку та швидкий розрахунок.

тел.: 068 467 05 75

Закупуємо ВРХ ДОРОГО:

- Корів
- Телят
- Дорізи
- Лошат
- Бичків
- Телиць
- Лежачих

Корів, телиць, коней - на тримання

+38 068 867 24 91

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ

НАС ЧИТАЮТЬ 10 000 РОМАНІВЧАН

ВАРТІСТЬ РОЗМІЩЕННЯ ОГОЛОШЕНЬ:

- звичайне - 10 грн/тиж.
- жирним шрифтом - 15 грн/тиждень
- рекламний блок - 3 грн/см.кв

Відділ реклами: 067-412-89-81

(0 800 213 103)
телефонуйте до контакт-центру системи з надання безоплатної правової допомоги

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ПРАВОВА ДОПОМОГА ПОРУЧ